

Duurzaamheidsgerelateerde toelichting Stichting Pensioenfonds voor de Architectenbureaus

(a) Samenvatting

Stichting Pensioenfonds voor de Architectenbureaus gelooft dat verantwoord beleggen bijdraagt aan verantwoorde, stabiele en goede beleggingsresultaten en geeft daarmee tevens uitdrukking aan zijn maatschappelijke betrokkenheid. Daartoe wordt in het beleggingsbeleid rekening gehouden met milieu-, sociale en governancefactoren.

Dit betreft het integreren van deze factoren in de beleggingsbeslissingen, in dialoog gaan met ondernemingen teneinde gedragsverandering te bewerkstelligen ('engagement'), het uitsluiten van beleggingen die niet aan de eisen voldoen en het kunnen aanhouden van specifiek op deze factoren gerichte beleggingen. De consequenties daarvan zijn zichtbaar in de inrichting van de portefeuille en worden door het pensioenfonds gemonitord.

Specifiek de volgende ecologische en sociale kenmerken worden gepromoot door Pensioenfonds voor de Architectenbureaus:

- Niet bijdragen aan controversieel gedrag en activiteiten door middel van uitsluitingen
- Bedrijven stimuleren in lijn te handelen met internationale verdragen en gedragscodes
- Beperking van klimaatverandering
- Duurzaam vastgoed en gebouwde omgeving

Pensioenfonds voor de Architectenbureaus promoot deze kenmerken met de volgende instrumenten:

- Uitsluitingen
- Actief aandeelhouderschap (engagement en stemmen)
- Selectie van beleggingen en vermogensbeheerders

In dit document is in meer detail beschreven hoe Pensioenfonds voor de Architectenbureaus invulling geeft aan het realiseren van deze kenmerken.

(b) Geen duurzame beleggingsdoelstelling

Stichting Pensioenfonds voor de Architectenbureaus promoot ecologische of sociale kenmerken, maar heeft geen duurzame beleggingsdoelstelling.

(c) Ecologische- en/of sociale kenmerken van de pensioenregeling

Pensioenfonds voor de Architectenbureaus promoot de volgende ecologische en sociale kenmerken:

1. Niet bijdragen aan controversieel gedrag en activiteiten door middel van uitsluitingen
2. Bedrijven stimuleren in lijn te handelen met internationale verdragen en gedragscodes
3. Beperking van klimaatverandering
4. Duurzaam vastgoed en gebouwde omgeving

(d) Beleggingsstrategie

Pensioenfonds voor de Architectenbureaus past de volgende beleggingsstrategie toe om de ecologische en sociale kenmerken te promoten:

1. Niet bijdragen aan controversieel gedrag en activiteiten door middel van uitsluitingen

Instrument: Uitsluitingen.

Pensioenfonds voor de Architectenbureaus belegt niet in bedrijven die zich substantieel bezighouden met de volgende activiteiten:

- Controversiële wapens (inclusief clustermunities en landmijnen)
- Tabak
- Mijnbouw van thermische kolen & teerzanden

Pensioenfonds voor de Architectenbureaus belegt niet in bedrijven die controversieel gedrag vertonen door zeer ernstige schenders van de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen uit te sluiten.

Pensioenfonds voor de Architectenbureaus belegt niet in staatsobligaties van landen die onderworpen zijn aan sancties door de VN Veiligheidsraad en/of de Europese Unie.

2. Bedrijven stimuleren in lijn te handelen met internationale verdragen en gedragscodes

Instrument: Actief aandeelhouderschap

Via actief aandeelhouderschap stimuleert Pensioenfonds voor de Architectenbureaus bedrijven om in te lijn handelen met internationale verdragen en gedragscodes. Actief aandeelhouderschap betekent stemmen op aandeelhoudersvergaderingen en het aangaan van constructieve en kritische gesprekken met een deel van de bedrijven waarin Pensioenfonds voor de Architectenbureaus belegt.

Engagement is belangrijk voor beheersing van risico's die samenhangen met gedrag van bedrijven in relatie tot de principes van de UN Global Compact en de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen. Indien zich negatieve bijdragen van de onderliggende ondernemingen hebben voorgedaan, vraagt Pensioenfonds voor de Architectenbureaus de uitvoerder van het engagementprogramma om herstel en verhaal te bevorderen als onderdeel van het engagement op de onderliggende onderneming.

3. Beperking van klimaatverandering

Instrumenten: Selectie van beleggingen en vermogensbeheerders, uitsluitingen en actief aandeelhouderschap

Pensioenfonds voor de Architectenbureaus past verschillende methodieken toe al naar gelang de activaklasse. Het betreft het volgende:

- Aandelen en obligatieportefeuille: Pensioenfonds voor de Architectenbureaus beoogt een initiële CO₂-reductie van 30%, gevolgd door 7% reductie op jaarbasis met als oogmerk om in 2050 op net-zero CO₂ uitstoot uit te komen.
- Hoogrentende bedrijfsobligatie portefeuille: een 30% lagere carbon footprint

Voor de gehele portefeuille worden beleggingen in kolen en teerzanden uitgesloten.

Daarnaast is mitigatie van klimaatverandering een belangrijk thema binnen het engagementprogramma. Meer specifiek richt Pensioenfonds voor de Architectenbureaus zich in het engagementprogramma op het verhogen van het aandeel hernieuwbare energie in de energiemix en het verdubbelen van de energie-efficiëntie wereldwijd.

4. Duurzaam vastgoed en gebouwde omgeving

Instrument: Selectie van beleggingen en vermogensbeheerders

Pensioenfonds voor de Architectenbureaus besteedt het beheer van de hypotheek en vastgoedportefeuille uitsluitend uit aan vermogensbeheerders die aan strenge duurzaamheidseisen voldoen (zoals het afgeven van een net-zero commitment, het hebben van een ESG beleid met bijbehorende rapportages en het ondertekenen van UN PRI). Daarnaast dienen de vastgoedportefeuilles ook zelf ecologische en sociale kenmerken te promoten en dienen ze een score te hebben van 4 of 5 sterren (op een maximum van 5 sterren) volgens de Global Real Estate Sustainability Benchmark (GRESB).

Daarnaast heeft Pensioenfonds voor de Architectenbureaus zich gecommitteerd om met de beheerders van de vastgoedportefeuilles in gesprek te gaan over hoe woningen op een inclusieve, veerkrachtige en duurzame manier in de vastgoedportefeuilles gereflecteerd worden.

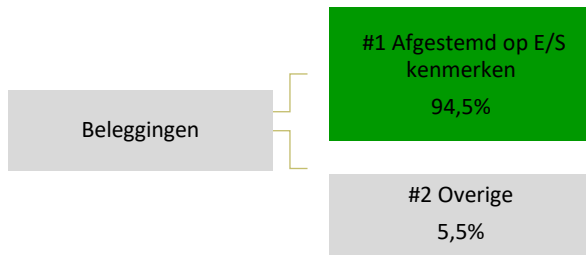
Praktijken van goed bestuur

Alle ondernemingen waarin Pensioenfonds voor de Architectenbureaus belegt dienen te voldoen aan minimale standaarden op het gebied van goed bestuur. Deze minimale standaarden op het gebied van goed bestuur hebben onder meer betrekking op goede managementstructuren, betrekkingen met hun werknemers, beloning van het betrokken personeel en naleving van de belastingwetgeving. Pensioenfonds voor de Architectenbureaus belegt uitsluitend in bedrijven die praktijken op het gebied van goed bestuur volgen.

Dit doet Pensioenfonds voor de Architectenbureaus door bedrijven uit te sluiten die in strijd handelen met de Guiding Principles on Business and Human Rights en Global Compact principes van de Verenigde Naties. Dit zijn de minimale beleidsrichtlijnen voor de fundamentele verantwoordelijkheden van bedrijven op het gebied van mensenrechten, arbeidsrechten, het milieu en anti-corruptie maatregelen.

(e) Aandeel beleggingen

Pensioenfonds voor de Architectenbureaus promoot ecologische en sociale kenmerken zonder dat het een duurzame beleggingsdoelstelling nastreeft. Pensioenfonds voor de Architectenbureaus maakt geen minimumallocatie naar duurzame beleggingen in de zin van SFDR of beleggingen in ecologisch duurzame activiteiten in de zin van de Taxonomie-Verordening. Het overgrote deel van de beleggingen van Pensioenfonds voor de Architectenbureaus (94,5%) is afgestemd op de ecologische en of sociale kenmerken. Deze beleggingen hebben betrekking op aandelen, bedrijfsobligaties, vastgoed, hypotheek en staatsobligaties. De overige beleggingen (5,5%) zijn niet afgestemd op deze kenmerken en zijn belegd in derivaten of liquide middelen. Daarvoor gelden geen ecologische of sociale minimumwaarborgen. Deze percentages zijn gebaseerd op de strategische allocatie naar deze beleggingen, maar de feitelijke allocatie kan daar vanaf wijken.

(f) Monitoring van ecologische- of sociale kenmerken

De ecologische en sociale kenmerken worden op de volgende manier gemonitord:

- **Niet bijdragen aan controversieel gedrag en activiteiten door middel van uitsluitingen**
 - Dit wordt gemeten met de volgende indicator:
 - i. Aantal beleggingen in uitgesloten bedrijven en landen
 - Dit wordt op de volgende manier gemonitord:
 - i. In opdracht van Pensioenfonds voor de Architectenbureaus stelt een externe partij een lijst op van beleggingen waarin niet belegd mag worden op basis van de uitsluitingscriteria.
 - ii. Aan alle onderliggende vermogensbeheerders wordt deze lijst gecommuniceerd. In de overeenkomst met deze partijen is opgenomen dat er niet in deze beleggingen belegd mag worden.
 - iii. De lijst wordt ten minste tweemaal per jaar geüpdatet.
 - iv. Eventuele overschrijdingen dienen door de externe vermogensbeheerders gemeld te worden aan Pensioenfonds voor de Architectenbureaus en de fiduciaire vermogensbeheerder van Pensioenfonds voor de Architectenbureaus.
 - v. De fiduciaire vermogensbeheerder van Pensioenfonds voor de Architectenbureaus controleert periodiek of er niet in deze beleggingen belegd is.
- **Bedrijven stimuleren in lijn te handelen met internationale verdragen en gedragscodes**
 - Dit wordt gemeten met de volgende indicatoren:
 - i. Aantal bedrijven waarmee de engagement provider namens Pensioenfonds voor de Architectenbureaus in een engagementtraject zit
 - ii. Aantal engagementtrajecten waarmee mijlpalen zijn behaald ten aanzien van een verbetering van gedrag van bedrijven
 - Dit wordt op de volgende manier gemonitord:
 - i. Pensioenfonds voor de Architectenbureaus maakt gebruik van externe partijen bij het uitvoeren van de engagementactiviteiten. Pensioenfonds voor de Architectenbureaus kan zijn eigen thema's kiezen die zij van het grootste belang acht bij het uitvoeren van de engagement.
 - ii. Pensioenfonds voor de Architectenbureaus wordt periodiek geïnformeerd over de uitvoering van de engagement en de voortgang van engagementtrajecten.

- iii. Op grond van deze informatie kan Pensioenfonds voor de Architectenbureaus ervoor kiezen of zij partijen eventueel wenst uit te sluiten.

- **Beperking van klimaatverandering**

- Dit wordt gemeten met de volgende indicatoren:
 - i. CO₂-intensiteit van de aandelenportefeuille (weighted average carbon intensity)
 - ii. CO₂-intensiteit van de bedrijfsobligatieportefeuille (weighted average carbon intensity)
 - iii. Carbon footprint van de hoogrentende bedrijfsobligatieportefeuille ten opzichte van de benchmark
- Dit wordt op de volgende manier gemonitord:
 - i. Pensioenfonds voor de Architectenbureaus heeft de vereisten ten aanzien van reductie van CO₂-intensiteit en carbon footprint meegegeven aan de externe vermogensbeheerders als beleggingsrestricties. Dit is in de overeenkomst met de externe vermogensbeheerders afgesproken. Daarnaast is de benchmark voor de aandelenportefeuille en de bedrijfsobligatieportefeuille aangepast aan deze vereisten (er is gekozen voor MSCI benchmarks die voldoen aan de Europese vereisten voor *climate transition benchmarks*).
 - ii. Pensioenfonds voor de Architectenbureaus wordt periodiek geïnformeerd over de uitvoering van het beleggingsbeleid en over of de portefeuilles nog binnen de afgesproken kaders worden beheerd (waaronder de afspraken inzake CO₂-intensiteit en carbon footprint reductie). Pensioenfonds voor de Architectenbureaus krijgt tweemaal per jaar de CO₂-intensiteit en carbon footprint van betreffende beleggingsportefeuilles gerapporteerd als onderdeel van de ESG risico rapportage.

- **Duurzaam vastgoed en gebouwde omgeving**

- Dit wordt gemeten met de volgende indicatoren:
 - i. Percentage vastgoedfondsen waarin Pensioenfonds voor de Architectenbureaus belegt met een Global Real Estate Sustainability Benchmark (GRESB) score van 4 of 5 sterren
 - ii. Percentage hypotheekfondsen waarin Pensioenfonds voor de Architectenbureaus belegt die ecologische en/of sociale kenmerken promoten
- Dit wordt op de volgende manier gemonitord:
 - i. Pensioenfonds voor de Architectenbureaus wordt periodiek geïnformeerd over de GRESB score van de vastgoedfondsen waarin Pensioenfonds voor de Architectenbureaus belegt en kan op basis daarvan bijsturen indien gewenst.
 - ii. Pensioenfonds voor de Architectenbureaus wordt periodiek geïnformeerd over de kenmerken en de resultaten van de hypotheekfondsen waarin Pensioenfonds voor de Architectenbureaus belegt en kan op basis daarvan bijsturen indien gewenst.
 - iii. Pensioenfonds voor de Architectenbureaus heeft een actieve dialoog met de vermogensbeheerders van de vastgoed- en hypotheekfondsen.

(g) Methodologieën voor ecologische of sociale kenmerken

- Instrument: uitsluitingen

Pensioenfonds voor de Architectenbureaus past de volgende drempelwaarde toe:

- Bedrijven die meer dan 5% van hun omzet behalen uit de productie of distributie van tabaksproducten

Zeer ernstige schenders van de Guiding Principles on Business and Human Rights en Global Compact principes van de Verenigde Naties zijn uitgesloten door Pensioenfondsvoor de Architectenbureaus. Het schenden van deze principes definieert Pensioenfondsvoor de Architectenbureaus als het halen van de laagste score volgens een externe dataleverancier op compliance met een van deze of beide internationale standaarden. De betreffende externe dataprovider is MSCI. Meer informatie over de aanpak van MSCI is te vinden in de brochure *MSCI ESG Controversies and Global Norms Methodology* van MSCI gepubliceerd op de website van MSCI.

- Instrument: Actief aandeelhouderschap

Engagement is uitbesteed aan Columbia Threadneedle Investments (CTI). CTI selecteert bedrijven die in aanmerkingen komen voor engagementactiviteiten op basis van een ESG beoordeling van bedrijven. Pensioenfondsvoor de Architectenbureaus wordt hier periodiek over geïnformeerd en heeft ook directe toegang tot een database waarin de voortgang van de engagementtrajecten wordt beschreven.

Er is ook een engagementprogramma op de tegenpartijen van de rentederivaten binnen de matchingportefeuille. Voortgang en behaalde resultaten worden elk half jaar gemonitord en kunnen gevolgen hebben voor de banken waarmee Pensioenfondsvoor de Architectenbureaus transacties verricht.

Meer informatie over het engagementprogramma is te vinden op de website van CTI.

- Instrument: selectie van beleggingen en externe vermogensbeheerders

- Aandelen

De aandelenportefeuille, bestaande uit aandelen Developed Markets en aandelen Emerging Markets, wordt beheerd op passieve wijze middels discretionaire mandaten. De benchmarks voor deze mandaten zijn de Climate Change benchmarks van benchmark aanbieder MSCI. Deze benchmarks zijn opgezet in overeenstemming met de richtlijnen met de doelen in het Klimaatakkoord van Parijs.

- Investment Grade Credits

Net als bij de aandelenportefeuille belegt Pensioenfondsvoor de Architectenbureaus de investment grade bedrijfsobligaties tegen de klimaatbenchmark MSCI Climate change. Deze wordt beheerd middels een discretionair mandaat met een “passief plus” beheerstijl.

- Hoogrentende obligaties

Pensioenfondsvoor de Architectenbureaus hanteert voor de hoogrentende obligatieportefeuille een reguliere, “grijze” benchmark en hanteert als doelstelling een 30% lagere carbon footprint dan deze reguliere benchmark. Er is naar het oordeel van Pensioenfondsvoor de Architectenbureaus nog geen goed belegbare ESG-benchmark beschikbaar voor de hoogrentende obligatieportefeuille. De 30% lagere carbon footprint is een restrictie voor de externe vermogensbeheerder waar deze zich aan moet houden.

De externe vermogensbeheerder dient de benchmark met de carbon footprint restrictie op kostenefficiënte wijze te volgen met ruimte om af te wijken van de benchmark. De externe vermogensbeheerder zal hiervoor ESG-criteria expliciet meewegen in investeringskeuzes.

- Emerging Market Debt

Voor deze activaklasse gelden geen aanvullende restricties. Pensioenfondsvoor de Architectenbureaus heeft de mogelijkheden met betrekking tot ESG integratie / ESG benchmarks ten aanzien van schuld uit opkomende markten uitgebreid onderzocht en geconcludeerd dat de toegevoegde waarde hiervan beperkt is. Uiteraard worden de staatsobligaties van landen die onderworpen zijn aan sancties door de VN Veiligheidsraad en/of de Europese Unie uitgesloten.

- Hypotheken en vastgoed

Om te borgen dat de hypotheek- en vastgoedportefeuille wordt beheerd op een wijze die recht doet aan Pensioenfonds voor de Architectenbureaus haar ambitie voor duurzaam vastgoed en gebouwde omgeving zijn het beleid, proces en de resultaten van externe vermogensbeheerders ten aanzien van maatschappelijk verantwoord een belangrijk selectiecriteria voor Pensioenfonds voor de Architectenbureaus. Pensioenfonds voor de Architectenbureaus heeft voor de hypotheekportefeuille een vermogensbeheerder geselecteerd die zich inspant om hypotheeknemers tot duurzame keuzes te bewegen door enerzijds zogeheten groene hypotheekaan te bieden, en anderzijds hypotheeknemers te informeren over verduurzaming van hun huis.

Pensioenfonds voor de Architectenbureaus heeft voor de vastgoedportefeuille gekozen voor een externe vermogensbeheerder die zich inspant om bestaande vastgoedportefeuilles te verduurzamen, nieuwe projecten op duurzaamheid beoordeelt, oog heeft voor de positie van sleutelberoepen op huurmarkt, transparant is over het proces hieromtrent en die rapporteert over de resultaten van het MVB-beleid.

Pensioenfonds voor de Architectenbureaus hanteert bovendien de volgende criteria ten aanzien van externe vermogensbeheerders voor vastgoed en hypotheek:

- Ondertekenaar UN PRI
- Net zero commitment door de beheerder
- Vermogensbeheerders zijn lid van GRESB en er geldt een minimale GRESB-rating van 4 of 5 sterren (alleen voor vastgoed)
- De betreffende portefeuille heeft een SFDR artikel 8 classificatie
- Het beleggingsfonds heeft een ESG beleid met bijbehorende rapportages

Daarnaast onderhoudt Pensioenfonds voor de Architectenbureaus de dialoog met de externe vermogensbeheerders ten aanzien van ESG integratie in het algemeen en specifiek ten aanzien van SDG 7 (duurzame energie) en SDG 11 (veilige en duurzame steden).

- Matchingportefeuille

Binnen de matchingportefeuille is een doelallocatie opgenomen naar Sustainable Bonds. Sustainable Bonds bestaan uit duurzame obligaties die als groen zijn geclassificeerd op basis van de Green Bond Principles en obligaties die als sociaal zijn geclassificeerd op basis van de Social Bond Principles en obligaties die als duurzaam zijn geclassificeerd op basis van de Sustainability Bond Guidelines.

(h) Databronnen en -verwerking

Gebruikte databronnen

Pensioenfonds voor de Architectenbureaus maakt gebruik van de volgende databronnen, met name via de fiduciaire vermogensbeheerder (CTI):

- MSCI voor de screening op activiteiten, Guiding Principles on Business and Human Rights en Global Compact principes van de Verenigde Naties
- MSCI voor de CO₂-intensiteit/footprint rapportages
- GRESB voor de ESG meting van de vastgoed portefeuille
- CTI voor haar engagementactiviteiten en rapportages.

Externe vermogensbeheerders en CTI kunnen zelf andere databronnen gebruiken.

Genomen maatregelen om datakwaliteit te waarborgen

Voor genoemde databronnen worden gehanteerd door CTI en externe vermogensbeheerders. Pensioenfonds voor de Architectenbureaus ontvangt de data niet rechtstreeks van de dataleveranciers en heeft zelf dus ook geen maatregelen

genomen om de datakwaliteit te waarborgen. Het is uiteraard van groot belang dat de data die wordt gebruikt door de fiduciaire vermogensbeheerder en andere externe vermogensbeheerders van voldoende kwaliteit is. Deze vermogensbeheerders hebben daarvoor zelf processen ingericht. Datakwaliteit is een onderdeel van het selectieproces van externe vermogensbeheerders en de fiduciaire vermogensbeheerder.

Verwerking van data

Pensioenfonds voor de Architectenbureaus verwerkt zelf geen data anders dan de rapportages die zij op periodieke basis ontvangt van de fiduciaire vermogensbeheerder en externe vermogensbeheerders. Pensioenfonds voor de Architectenbureaus wordt periodiek geïnformeerd middels rapportages over de implementatie, resultaten en voortgang van het beleid. De fiduciaire vermogensbeheerder of andere externe vermogensbeheerders verwerken uiteraard wel data.

Aandeel van de gegevens dat wordt geschat

Pensioenfonds voor de Architectenbureaus schat zelf geen data, maar sluit niet uit dat de aangestelde fiduciaire vermogensbeheerder of andere externe vermogensbeheerders wel data schatten en/of gebruik maken van dataproviders die data schatten. Alhoewel de voorkeur wordt gegeven aan gerapporteerde data, wordt missende informatie vaak aangevuld met geschatte data door dataproviders.

(i) Methodologische en databeperkingen

Pensioenfonds voor de Architectenbureaus onderkent de volgende methodologische en databeperkingen:

1. Gebrek aan gerapporteerde data.

Om te voldoen aan de ecologische en sociale kenmerken wordt gebruik gemaakt van data die wordt verwerkt door de fiduciaire vermogensbeheerder en externe vermogensbeheerders. Zij ontvangen deze data doorgaans van externe dataproviders. Deze dataproviders verkrijgen deze data uit rapportages van ondernemingen (zoals jaarverslagen). Niet alle bedrijven rapporteren de benodigde data. Ontbrekende data worden soms geschat door de externe dataproviders en ontbreekt soms volledig als het niet mogelijk is om deze data op een zinvolle wijze te schatten. Dit betekent dat niet in alle gevallen alle gerapporteerde informatie aanwezig is om te kunnen beoordelen of wordt voldaan aan de gepromote kenmerken. Door de keuze voor een gerenommeerde dataprovider (zoals MSCI voor veel kenmerken) wordt de kans op foutieve schattingen gemitigeerd.

2. Actualisatie van de data

De fiduciaire vermogensbeheerder van Pensioenfonds voor de Architectenbureaus actualiseert minimaal twee keer per jaar de uitsluitingslijst. Uiteraard kan het voorkomen dat bedrijven tussen actualisatiemomenten in controversieel gedrag vertonen of controversiële activiteiten ontplooiën waardoor ze korte tijd ten onrechte niet op de uitsluitingslijst staan.

3. Beleggingen in beleggingsfondsen

Pensioenfonds voor de Architectenbureaus kan ook beleggen in beleggingsfondsen. Pensioenfonds voor de Architectenbureaus heeft geen controle over de uitvoering van het beleid van de beleggingsfondsen waarin wordt belegd. Het kan dus voorkomen dat Pensioenfonds voor de Architectenbureaus via beleggingsfondsen toch belegt in ondernemingen die op de uitsluitingslijst staan van Pensioenfonds voor de Architectenbureaus of dat er in deze beleggingsfondsen op andere engagement thema's wordt ingezet. Pensioenfonds voor de Architectenbureaus tracht uiteraard wel zoveel mogelijk beleggingsfondsen te selecteren die in lijn zijn met het hier beschreven beleid.

(J) Due Diligence

Pensioenfonds voor de Architectenbureaus selecteert zelf geen beleggingen maar maakt hiervoor gebruik van externe vermogensbeheerders. Zoals beschreven in de methodologiesectie legt Pensioenfonds voor de Architectenbureaus wel veel restricties op aan de externe vermogensbeheerders ten aanzien van de selectie van beleggingen. Zo mogen externe

vermogensbeheerders niet beleggen in zeer ernstige schenders van de Guiding Principles on Business and Human Rights en Global Compact principes van de Verenigde Naties. Dit wordt gemonitord door de fiduciaire vermogensbeheerder van Pensioenfonds voor de Architectenbureaus en Pensioenfonds voor de Architectenbureaus wordt periodiek over de uitvoering geïnformeerd.

Daarnaast worden, als onderdeel van het engagementprogramma, ondernemingen gescreend op onderwerpen zoals mensenrechten, arbeidsomstandigheden, milieu, tegengaan van corruptie, consumentenbelangen, mededinging en belasting en daarbij wordt gekeken naar zowel incidenten binnen de eigen onderneming als naar de toeleveringsketen van de onderneming. Vervolgens wordt bepaald hoe ernstig een incident is op basis van de volgende drie OESO-criteria:

- Schaal (de zwaarte van negatieve impact);
- Reikwijdte (bijvoorbeeld aantal getroffen individuen of omvang van milieuschade);
- Onomkeerbaarheid (de mogelijkheden om negatieve impact op individuen of het milieu te herstellen t.o.v. de situatie voor de negatieve impact).

Op basis van deze beoordeling kan er met ondernemingen in dialoog worden getreden of kunnen ondernemingen worden uitgesloten.

Tot slot spelen ESG-criteria echter niet enkel een rol in de inrichting van de onderliggende mandaten en uitvoering, maar is ook een integraal onderdeel van de selectie van externe vermogensbeheerders. Uitbesteding aan deze externe vermogensbeheerders is zodanig georganiseerd dat onafhankelijkheid en controle centraal staan. Een onafhankelijke fiduciaire vermogensbeheerder adviseert over de portefeuilleconstructie en selectie van vermogensbeheerders. Het bestuur van Pensioenfonds voor de Architectenbureaus beslist over het aanstellen of ontslaan van vermogensbeheerders. De beleggingscommissie bereidt deze besluitvorming voor. De fiduciaire vermogensbeheerder is verantwoordelijk voor de monitoring van de geselecteerde vermogensbeheerders en de integrale risico-rapportage over de beleggingsportefeuille. De beleggingscommissie monitort en controleert de fiduciaire vermogensbeheerder.

(K) Engagementbeleid

Pensioenfonds voor de Architectenbureaus ziet engagement als een belangrijk instrument voor een verantwoorde invulling van de beleggingsactiviteiten en heeft met haar engagement provider (CTI) afgesproken dat zij dit instrument actief inzet om zichtbaar en concreet invulling te geven aan klimaatverandering. Daarnaast is engagement belangrijk voor beheersing van risico's die samenhangen met gedrag van bedrijven in relatie tot de principes van de UN Global Compact en de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen. Indien negatieve bijdrages van de onderliggende ondernemingen hebben voorgedaan, vraagt Pensioenfonds voor de Architectenbureaus de uitvoerder van het engagementprogramma om herstel en verhaal te bevorderen als onderdeel van het engagement op de onderliggende onderneming. Uiteindelijk is het doel van Pensioenfonds voor de Architectenbureaus om middels engagementactiviteiten lange termijn waarde creatie te bewerkstelligen. Pensioenfonds voor de Architectenbureaus oefent invloed uit op de aandachtsgebieden voor het engagementprogramma van de uitvoerder middels jaarlijkse consultatie en input hierop. Daarnaast sluit Pensioenfonds voor de Architectenbureaus in specifieke gevallen zelf aan bij de engagementgesprekken met de onderliggende ondernemingen.

Meer informatie over het engagementbeleid en de resultaten van de uitgevoerde engagementactiviteiten is te vinden op de website van Pensioenfonds voor de Architectenbureaus.

(L) Aangewezen referentiebenchmark

Pensioenfonds voor de Architectenbureaus maakt geen gebruik van een referentiebenchmark op pensioenregelingniveau om te voldoen aan de ecologische en sociale kenmerken.